

Ομιλία του Δημάρχου Λεμεσού, κ. Νίκου Νικολαΐδης, στο διεθνές συνέδριο «Greece Forward III: Προοδευτικές πολιτικές για τις πόλεις του σήμερα και του αύριο», την Τετάρτη, 4 Οκτωβρίου 2017 στις 2.00 μ.μ. στο Μουσείο της Ακρόπολης στην Αθήνα, με θέμα «Ευημερία μέσα από τη Διαφορετικότητα: Οι πόλεις ως ζωντανοί οργανισμοί σε έναν διασυνδεδεμένο κόσμο»

Ο σύγχρονος κόσμος χαρακτηρίζεται από έντονη αλληλεξάρτηση. Ένα γεγονός που συμβαίνει στη μια περιοχή την Ευρώπης ή αλλού στον κόσμο μπορεί να επηρεάζει μια άλλη γωνιά του κόσμου.

Οι τεχνολογικές εξελίξεις, τα μέσα μαζικής μεταφοράς, η διαρκής κινητικότητα των ανθρώπων, η ταχύτητα στη διάδοση ειδήσεων άλλαξαν τα πάντα.

Στην ουσία τα παραδοσιακά σύνορα έχουν καταργηθεί. Ο απομονωτισμός ανήκει σε μια άλλη εποχή που δεν θα επιστρέψει ποτέ.

Ζούμε σε μια εποχή γεμάτη, με προκλήσεις και ευκαιρίες.

Πόλεις και παγκοσμιοποίηση

Αυτός ο διασυνδεδεμένος κόσμος αφορά εμάς, και αφορά τις πόλεις μας.

Οι πόλεις που επιτυγχάνουν είναι αυτές που **τολμούν** να είναι ανοιχτές και εξωστρεφείς.

Όσες πόλεις στέκουν αδρανείς απέναντι στις εξελίξεις είναι καταδικασμένες να μείνουν στο περιθώριο της ανάπτυξης.

Όμως, η συνειδητή επιλογή της προόδου και της εξωστρέφειας, ενώ αναμφίβολα δημιουργεί τις προϋποθέσεις για ανάπτυξη και ευημερία, ταυτόχρονα αναδεικνύει και μια βασική ανάγκη: αφενός τον κοινωνικό επιμερισμό του αυξημένου πλούτου – όλοι να

επωφελούνται – και αφετέρου, τον **ειλικρινή διάλογο** με τους πολίτες εντός της κάθε πόλης.

Δεν ζούμε πια μόνοι μας, **ζούμε με τους «άλλους»**.

Αυτοί οι άλλοι είναι **κάτοικοί** της ίδιας πόλης με εμάς, είναι **δημότες** μας, είναι όπως και εμείς μέλη μιας **πολυπολιτισμικής τοπικής κοινωνίας**.

Η Λεμεσός – μια πολυπολιτισμική κοινωνία

Η πόλη μου, η Λεμεσός είναι μια από τις χαρακτηριστικότερες ίσως πολυπολιτισμικές τοπικές κοινωνίες.

Η Λεμεσός είναι η **νοτιότερη πόλη – λιμάνι** της Ευρώπης και ένα από τα σημαντικότερα λιμάνια της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής και βρίσκεται στο **σταυροδρόμι τριών(3) ηπείρων**. Ως πόλη – λιμάνι υπήρξε για **αιώνες ανοιχτή στις επιρροές** από τους γύρω πολιτισμούς. Από την εποχή της **αρχαιότητας** ως Βασίλειο της Αμαθούντας, τους Αλεξανδρινούς χρόνους, το Βυζάντιο, το Μεσαίωνα, η Κύπρος ήταν **σταυροδρόμι πολιτισμών** και ανθρώπων.

Σήμερα αυτή η επαφή – ανάμεσα σε ανατολή και δύση – είναι για την πόλη μου, **αναπόσπαστο μέρος της ταυτότητάς της**.

Καθώς οδεύουμε στο πρώτο τέταρτο του 21^{ου} αιώνα, αν δούμε τι συμβαίνει σήμερα στην περιφέρεια της Ευρώπης, το συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι πολλά γεγονότα δεν ακολουθούν μια ευθύγραμμη πορεία προόδου. Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η Λεμεσός – και η Κύπρος – βρίσκονται σε μια περιοχή που περιβάλλεται από **πολέμους και αστάθεια**.

Δεν είναι υπερβολή να πει κανείς ότι η Λεμεσός είναι στο **άκρο ενός κόσμου**, του ευρωπαϊκού κόσμου, μέσα σε απάνεμα νερά, και μόνο μια λωρίδα θάλασσας, μας χωρίζει από ένα άλλο – **βίαιο κόσμο**, των χωρών της Μέσης Ανατολής που παραμένουν δυστυχώς, σε κινούμενη άμμο.

Από αυτή την θέση η Λεμεσός μπορεί να διαδραματίσει ένα **σημαντικό ρόλο**, ως σημείο **συνάντησης πολιτισμών**. Για να το πετύχει όμως αυτό, χρειάζεται η ίδια να είναι υπόδειγμα κοινωνικής σταθερότητας, υπόδειγμα **ανοικτής κοινωνίας** που μόνο μέσα από τη συμβίωση μέσα από τη διαφορετικότητα μπορεί να διασφαλιστεί.

Που στεκόμαστε σήμερα;

Η Λεμεσός καλύπτει μια ευρύτερη αστική περιοχή **250,000 κατοίκων**. Είναι σήμερα ένα περιφερειακό **κέντρο οικονομικής δραστηριότητας** (με επίκεντρο τις υπηρεσίες, την εμπορική **ναυτιλία** και την αναδυόμενη στην Κύπρο βιομηχανία για το **ΦΑ**), και ταυτόχρονα ένας σημαντικός **τουριστικός προορισμός**.

Υποδέχεται τα τελευταία χρόνια, ετησίως ένα **μεγάλο ποσοστό από τα 3½ περίπου εκατομμύρια τουριστών** που επισκέπτονται ετήσια την Κύπρο. Διαθέτει σύγχρονες υποδομές και ποιότητα ζωής που μπορεί να συγκριθεί με αντίστοιχες προηγμένες ευρωπαϊκές πόλεις της Μεσογείου.

Είναι ανοιχτή ως πόλη- επιλογή για τη δημιουργία **μόνιμης επιχειρηματικής έδρας** και για **εργασία** σε μετανάστες εργαζόμενους, από την **Ευρώπη** και **Τρίτες Χώρες** (κυρίως τη **Ρωσία**, τον **Λίβανο**, την **Ουκρανία** και την **Κίνα**) που διαθέτουν **μέσο και υψηλό εισόδημα**.

Η Λεμεσός υποδέχεται παράλληλα, εδώ και πολλά χρόνια, **Ελλαδίτες** και άλλους **Ευρωπαίους εργαζόμενους** και πολλούς **Ευρωπαίους συνταξιούχους** που αναζητούν **μόνιμη κατοικία**.

Από την Ελλάδα, εκτός από τους ιστορικούς εθνικούς δεσμούς που έφεραν την ανάμιξη Κυπρίων και Ελλαδιτών, υπάρχουν σήμερα και πολλοί νέοι που επιλέγουν την Κύπρο και τη Λεμεσό για εργασία, λόγω παρατεταμένης οικονομικής κρίσης στην πατρίδα τους.

Και όπως είναι φυσικό, η Λεμεσός όπως και η υπόλοιπη Κύπρος έχουν ήδη από τα μέσα της δεκαετίας του '90, μετατραπεί σε **κοινωνία υποδοχής για φτωχούς μετανάστες** από χώρες κυρίως της Ασίας, και **πρόσφυγες και αιτητές ασύλου** από την Μέση Ανατολή, κυρίως από τη Συρία, την Παλαιστίνη και το Ιράκ και ορισμένες αφρικανικές χώρες.

Σας περιγράφω ένα **μωσαϊκό ανθρώπων και πολιτισμών** που είναι σήμερα οι κάτοικοί μας. Οι δρόμοι και οι γειτονιές μας, οι χώροι εργασίας μας, τα σχολεία και οι παραλίες μας έχουν αυτά τα έντονα πολυπολιτισμικά χαρακτηριστικά.

Ακόμα και σε μη τουριστικές περιόδους, τουλάχιστον οι **3 στους 10 κατοίκους** μας δεν είναι αυτό που θα λέγαμε πριν από 30 χρόνια, αυτόχθονες Κύπριοι.

Η Λεμεσός της ανάπτυξης

Αυτή η πολυπολιτισμική διάσταση της Λεμεσού, μπορεί να προσφέρει στους κατοίκους της, **ισχυρές δυνατότητες και προοπτικές ανάπτυξης.**

Για να πετύχουμε όμως αυτό το στόχο χρειάζεται να έχουμε **στρατηγική κατεύθυνση**, που να απαντά κρίσιμα ερωτήματα:

- Με ποιο τρόπο μπορούμε να καταστήσουμε την πολυπολιτισμικότητα και την συνύπαρξη σταθερό **πλεονέκτημα** για την οικονομική ανάπτυξη;
- Με ποιο τρόπο το επιτυχές μέχρι σήμερα άνοιγμα προς τον κόσμο, μπορεί να αποφέρει **πλούτο** και να διασφαλίσει μια **ισορροπημένη ανάπτυξη** προς όφελος όλων;

Όταν λέμε «προς όφελος όλων», εννοούμε να διαμορφώσουμε ένα **βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης και κοινωνικής οργάνωσης** που να προσφέρει σε όλους ευκαιρίες, χωρίς διακρίσεις. Χωρίς διακρίσεις είτε αφορά τους **ντόπιους δημότες μας**, είτε τις **εύπορες κοινότητες μεταναστών** που μας επιλέγουν, είτε τους **φτωχούς μετανάστες** που μας κάνουν τις χειρωνακτικές δουλειές.

Για μας ως Δημοτική Αρχή, είναι κορυφαίο ζήτημα η ανάπτυξη πρωτοβουλιών και δράσεων που να διασφαλίζουν την ευημερία και την ανάπτυξη μέσα από τη διαφορετικότητα.

Συγκεκριμένα όμως, τι κάνουμε;

Ο Δήμος Λεμεσού αναπτύσσει μια σειρά από πρωτοβουλίες με έντονο εξωστρεφή αναπτυξιακό χαρακτήρα:

- **Επιχειρηματικά φόρουμ** για προσέλκυση επενδυτών
- Συνέργειες ανάμεσα σε **επαγγελματικές ομάδες Κυπρίων** και ομάδες του **εξωτερικού** που εδρεύουν στην Κύπρο
- **Διδυμοποιήσεις** με πόλεις του εξωτερικού για ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών και προώθηση επιχειρηματικών ευκαιριών.
- Διαπολιτισμικά φεστιβάλ
- Στενές σχέσεις με Πρεσβείες και οργανώσεις κατοίκων μη κυπριακής καταγωγής.

Πέρα από την αναπτυξιακή διάσταση των πρωτοβουλιών μας, θεωρούμε απαραίτητο να συμπληρώνεται με **αντίστοιχες πρωτοβουλίες με κοινωνικό περιεχόμενο**. Γιατί η ανάπτυξη χρειάζεται να υπηρετεί την κοινωνική συνοχή και αντίστροφα. Ποιος ενδιαφέρεται για να επενδύσει σε ένα περιβάλλον πόλεων με κοινωνικές ανισότητες, διαιρέσεις, φοβίες.

Η βασική μας φιλοσοφία είναι η ενίσχυση και η αξιοποίηση της διαφορετικότητας ως στοιχείο που μεγεθύνει την ανάπτυξη και την ευημερία. Αυτή τη φιλοσοφία εμπεδώνουμε με τη συμμετοχή μας ως

μέλος στο **Δίκτυο Διαπολιτισμικών Πόλεων του Συμβουλίου της Ευρώπης**. Η διαφορετικότητα και η παρουσία μεταναστών είναι πλεονέκτημα που διευρύνει τα πεδία δράσης για τις πόλεις και το Δίκτυο Διαπολιτισμικών Πόλεων προσφέρει σε μας σημαντική τεχνογνωσία και καλές πρακτικές από άλλες πόλεις σε όλη την Ευρώπη.

Από την άλλη πλευρά, αναπτύσσουμε τα **κοινωνικά μας προγράμματα** ώστε να καλύψουμε και τις κοινότητες των μεταναστών. Ο Δήμος Λεμεσού εφαρμόζει για 5^η συνεχή χρόνια ένα από τα μεγαλύτερα **συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα στην Κύπρο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης**, προσφέροντας μεταξύ άλλων, υπηρεσίες που είναι πολύ βασικές και υποβοηθητικές για την ομαλή ένταξη μεταναστών, προσφύγων και αιτητών ασύλου στην τοπική κοινωνία.

Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα περιλαμβάνονται σειρά άλλων **δραστηριοτήτων** που αποσκοπούν στην **γνωριμία** και τον **αλληλοσεβασμό** ανάμεσα σε ντόπιους και μετανάστες και την καταπολέμηση φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας.

Οι δημοτικές υπηρεσίες είναι ανοιχτές γι όλους, χωρίς διάκριση. Ο Δήμος Λεμεσού έχει συγκροτήσει ένα **μηχανισμό διαβούλευσης με τους οργανωμένους φορείς** μεταναστών της πόλης ώστε τα προγράμματα και οι υπηρεσίες για την ομαλή ένταξη να ανατροφοδοτούνται με βάση τις πραγματικές ανάγκες, ιδίως των ευάλωτων ομάδων των μεταναστών και να προσαρμόζονται οι προσφερόμενες υπηρεσίες. Να αναφέρω, ότι σε θεσμικό επίπεδο,

είμαστε στη διαδικασία ίδρυσης και λειτουργίας ενός «**Διαπολιτισμικού Συμβουλίου**», ενός συμβουλευτικού σώματος, που ως σκοπό έχει να ενισχύσει τις δυνατότητες **ενσωμάτωσης των μεταναστών**. Το Διαπολιτισμικό Συμβούλιο θα αποτελείται από Κύπριους πολίτες και από εκπροσώπους των κοινοτήτων των μεταναστών οι οποίες διαμένουν στην πόλη μας και θα έχει ρόλο να **συμβουλευεί τον Δήμο** για τα θέματα αναγκών των πολιτών του Δήμου και των κοινοτήτων των μεταναστών, αυξάνοντας την διαίσθηση αποδοχής τους από την τοπική κοινωνία. Μέσω μιας αρχικής διαπολιτισμικής **χαρτογράφησης** και μιας σειράς δομημένων **συναντήσεων** και κοινών συνεδριάσεων με Δημοτικό Συμβούλιο, στόχος είναι να υιοθετηθεί μέχρι το τέλος του χρόνου η «**Διαπολιτισμική Διακήρυξη της Λεμεσού**», που θα αποτελέσει ένα κοινωνικό σύμβολο για τη Διαπολιτισμική Στρατηγική της πόλης

Κοινωνική συνοχή

Σε τελική ανάλυση το ζητούμενο είναι η ενίσχυση της **κοινωνικής συνοχής**.

Δεν μπορούν να **υπάρξουν ευημερία και ανάπτυξη αν στις πόλεις μας δεν υπερισχύουν πολιτικές για την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής** και την εδραίωση της αποδοχής και της συνύπαρξης με τους μετανάστες.

Προέρχομαι από μια χώρα που μέχρι σήμερα δεινοπαθεί από τις διαιρέσεις του παρελθόντος – τον βίαιο διαχωρισμό του νησιού, γεωγραφικά και στη βάση εθνικής καταγωγής με την εισβολή της Τουρκίας το 1974. Τότε ένα κομμάτι της Λεμεσού, οι Τουρκοκύπριοι,

αναγκάστηκαν να εκτοπιστούν και να μεταβούν στο βορρά. Η Λεμεσός υποδέχθηκε τότε πληθυσμούς προσφύγων Ελληνοκυπρίων που βίαια ξεσπιτώθηκαν από την Αμμόχωστο κυρίως και άλλες περιοχές, και από τότε μέχρι σήμερα είναι κατεχόμενες από την Τουρκία.

Αυτή η ιστορική εμπειρία και το βάρος που κουβαλά η Κύπρος από τον 20 αιώνα, εύχομαι να λήξει σύντομα και να πάψει αυτή η αναχρονιστική διαίρεση, η τελευταία ίσως στην Ευρώπη, που μας στερεί δυνάμεις.

Στο βαθμό όμως, που περνά από το χέρι μας, εγώ ως Δήμαρχος Λεμεσού αισθάνομαι ότι ο **21^{ος} αιώνας**, δεν πρέπει να μας βρει με νέες κοινωνικές διαιρέσεις. Οι πολιτικές μη διακρίσεων είναι και αυτές που μεγιστοποιούν τα οφέλη της μετανάστευσης, καθιστώντας τους ανθρώπους με διαφορετική εθνική καταγωγή ή θρησκεία, ως ενεργά συμμετόχους στην οικονομική ανάπτυξη.